

Sygn. akt VII U 3540/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: apl. adw. Katarzyna Żukowska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2014 r. w Warszawie

sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 12 listopada 2013 r. znak: (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 3540/13

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 19 listopada 2013 r., **J. D.** wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 12 listopada 2013 r. znak: (...) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (Dz. U. z dnia 22 listopada 2012 r. poz. 1285). W piśmie skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji odmawiającej jej wypłaty wyrównania emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona powołała się na fakt, że w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepis art. 103 ust. 2 i 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. (k. 2-3 a. s.)

W odpowiedzi na odwołanie 17 grudnia 2013 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że decyzja ZUS z dnia 26 kwietnia 2012 r. znak: E (...) o zawieszeniu wypłaty emerytury wydana została zgodnie z obowiązującym wówczas art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy wskazał, iż z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, iż odnosi się on do osób, które nabyły prawo do świadczenia w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż prawo do emerytury odwołująca nabyła od dnia 1 września 2008 r., a zatem składając wniosek o emeryturę miała świadomość, iż wypłata emerytury związana jest z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 22 września 2008 r. znak: E (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał J. D. (urodzonej dnia (...)) prawo do emerytury (k. 37 akt emerytalnych). Następnie, decyzją z dnia 26 kwietnia 2012 r. znak: E (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wobec J. D. prawo do emerytury (k. 119 a.e.).

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie o sygn. akt K 2/12 Trybunał Konstytucyjny uznał art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie jego stosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012 r.

Pismem z dnia 8 stycznia 2013 r. ubezpieczona złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury(k. 135 a. e.).

Decyzją z dnia 15 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r. (k. 143a. e.).

Pismem z dnia 18 września 2013 r. ubezpieczona złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o wypłatę świadczeń za okres zawieszenia (k. 187 a. e.)

Decyzją z dnia 12 listopada 2013 r. organ rentowy odmówił wypłaty wyrównania emerytury ubezpieczonej (k. 194 a. e.).

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego J. D. odwołała się od decyzji ZUS i tym samym zapoczątkowała niniejsze postępowanie sądowe.

Powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny. Fakty niezbędne do rozpoznania niniejszej sprawy Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a także w aktach emerytalnych. Prawdziwości tych dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie rozważań w niniejszej sprawie wskazać należy ewolucję art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i sposób, w jaki zmieniała się regulacja zasad zawieszalności wypłaty emerytury w zależności od kontynuowania zatrudnienia bez rozwiązania umowy o pracę z tym samym pracodawcą,

u którego dana osoba pracowała w dacie nabycia prawa do emerytury i ustalanie w przedmiotowym stanie faktycznym, jakie zasady obowiązywały w dacie przyznawania emerytury skarżącej.

W pierwotnym brzmieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS jedyne ograniczenie w zawieszalności wypłaty emerytury odnosiło się do wysokości osiąganego dochodu - zawieszalność emerytur określał przepis art. 103 ust. 1 i 2 o treści: prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106, przy czym przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Przepis ten uległ zmianie od dnia 1 lipca 2000 r. na mocy art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. z 2000 r., nr 9, poz. 118). Nadano mu następującą treść:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem ust. 2a.

Ust. 2a. Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Art. 2a wprowadzający nową kwalifikację zawieszalności wszedł w życie z dniem 1 lipca 2000 r. Tym samym od dnia 1 lipca 2000 r. prawo do wypłaty (realizacji) emerytury było ściśle związane z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego (których) emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W tym stanie prawnym J. D. nabyła prawo do emerytury a jej wypłata została zawieszona.

Kolejna zmiana dotycząca zasad zawieszalności wypłaty emerytur miała miejsce 8 stycznia 2009 r., i została wprowadzona art. 37 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2012 r., nr 228, poz. 1507) zgodnie z którym art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, od dnia 8 stycznia 2009 r. brzmiał:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Ponadto uchylono ust. 2a tego artykułu dotyczący konieczności rozwiązania umów o pracę dla możliwości podjęcia wypłaty emerytury (art. 37 pkt 5 lit b).

Tym samym od dnia 8 stycznia 2009 r. osoby, które złożyły wnioski o przyznanie prawa do emerytury i od tej daty stwierdzono do niej im prawo, dla uzyskania jej wypłaty nie musiały rozwiązywać umów o pracę z pracodawcami, u których pracowali w dacie przechodzenia na emeryturę, natomiast ci, którzy mieli zawieszona prawo do wypłaty emerytury, ze względu na kontynuowanie zatrudnienia w zakładach pracy, w których pracowali przed przejściem na emeryturę, mogli na swój wniosek podjąć ich wypłatę.

Następna zmiana zasad zawieszalności emerytur miała miejsce od dnia 1 stycznia 2011 r. bowiem na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r., nr 257, poz. 1726) art. 103 uzyskał brzmienie (art. 6 pkt 1) -ust. 1 „Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106”. Ust. 2 Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni). Ponadto został dodany, po art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 103a o treści : „Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego ”.

Zaś na zasadzie art. 28 tej ostatnio wymienionej ustawy postanowiono, że „Do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6, czyli FUS oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r.”.

Grupa senatorów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności: art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w zakresie, w jakim z powodu uzyskiwania przez emeryta przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą skutkuje zawieszeniem prawa do emerytury również wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, z art. 2, art. 21 i art. 64 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, ze zm.).

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Sygn. akt K 2/12 orzekł:

Art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał: „Oceniając przedstawioną wyżej sytuację osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.; z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz bezpieczeństwa prawnego obywateli, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie przejścia na emeryturę osoby te wiedziały, iż będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego zrezygnowałyby ze złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie.

Z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że jeśli ubezpieczona już raz te warunki skutecznie spełniła (osiągnął wiek emerytalny i odpowiedni staż pracy - bo taka była treść ryzyka emerytalnego dla osób, które przeszły na emeryturę od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.), to niedopuszczalne jest - z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa - nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury. Osoby, o których mowa, podjęły decyzje o przejściu na emeryturę, nie mogąc przewidzieć, że przepisy zmienią się na ich niekorzyść. W przeciwnym wypadku nie składałyby one wniosku o ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego, bo korzystniejsze byłoby dla nich pobieranie wynagrodzenia niż dużo mniejszej emerytury, o którą wystąpiłyby po ustaniu zatrudnienia i która wówczas była wyższa niż ta wyliczona w chwili, gdy złożyły wniosek po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, w związku z powyższym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego uznać należy, iż **J. D. nie przysługuje** prawo do wypłaty emerytury za cały okres zawieszenia, ponieważ nabyła ona prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009 r. Wobec powyższego organ rentowy mógł zawiesić w stosunku do odwołującej świadczenie nie naruszając jednocześnie konstytucyjnej zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W momencie nabycia prawa do emerytury przez odwołującą, prawo do wypłaty (realizacji) emerytury było ściśle związane z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego (których) emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 12 listopada 2013 r. znak: (...)

J.R